KOLOSSERBREVET

Er jeg åndelig nok?

NÅR BLE BREVET SKREVET?

- Felles med Filemon:
  - Han hilser fra de samme folkene: Aristarkos, Markus, Epafras, Lukas og Demas (Kol 4:10-14).
  - Filemon er adressert til bl.a. Arkippos (Flm 2), og han får en spesiell hilsen i Kol 4:17.
  - Tykikos kommer sammen med Onesimus til Kolossai med et brev til menigheten (Kol 4:7-9), et personlig brev til Filemon.
- Tradisjonelt Roma 60-62 e. Kr.

Situasjonen i Kolossai: 2,4-23

Dette sier jeg for at ingen skal lure dere med sine overtalelseskunster. 5 For selv om jeg ikke er hos dere
med kroppen, er jeg hos dere i ånden, og jeg er glad for å se den orden som rår hos dere, og den
fasthet dere viser i troen på Kristus. 6 Dere har tatt imot Kristus Jesus som Herre. Lev da i ham, 7 vær
rotfestet i ham og bygd på ham! Hold fast ved den tro dere er opplært i, med overstrømmende takk til
Gud! 8 Pass på at ingen får fanget dere med visdomslære og tomt bedrag som stammer fra
menneskelige overleveringer og grunnkreftene i verden og ikke fra Kristus. 9 For i hans kropp bor hele
guddomsfylden, 10 og i ham, som er hodet for alle makter og åndskrefter, har dere fått denne fylden. 11
I ham ble også dere omskåret, men ikke av menneskehender. Dere ble omskåret med Kristi omskjærelse
da dere kledde av dere den kroppen som kjøttet har makten over. 12 For i dåpen ble dere begravet med
ham, og i den ble dere også reist opp med ham, ved troen på Guds kraft, han som reiste Kristus opp fra
de døde. 13 Dere var døde på grunn av misgjerningene og deres uomskårne kjøtt og blod. Men han
gjorde dere levende sammen med Kristus da han tilga oss alle våre misgjerninger. 14 Gjeldsbrevet mot
oss slettet han, det som var skrevet med lovbud; han tok det bort fra oss da han naglet det til korset. 15
Han kledde maktene og åndskreftene nakne og stilte dem fram til spott og spe da han viste seg som
seierherre over dem på korset. 16 La da ingen dømme dere når det gjelder mat og drikke, høytider;
nymånedag eller sabbat. 17 Dette er bare skyggen av det som skulle komme, men kroppen tilhører
Kristus. 18 La ikke dem som vil drive med selvfornektelse og engledyrkelse, røve seierskransen fra dere.
De går helt opp i sine syner og skryter uten grunn av sine rent menneskelige tanker, 19 og holder ikke
fast på ham som er hodet. Men ut fra ham vokser hele kroppen og blir støttet og holdt sammen av sine
ledd og bånd. Da vokser den slik Gud vil. 20 Når dere med Kristus døde bort fra grunnkreftene i verden,
hvordan kan dere da leve som i verden og rette dere etter slike bud som 21 "ta ikke", "smak ikke", “rør
ikke”? 22 De gjelder jo ting som er ment til å brukes og forgå. Alt dette er bare menneskers bud og
lærdommer 23 Slikt har riktignok ord på seg for å være visdom, både den selvgjorte fromheten,
selvfornektelsen og mishandlingen av kroppen. Men det har ingen verdi, det tjener bare til å gjøre
kjøttet tilfreds.

Situasjonen i Kolossai: 2,4-23

for at ingen skal lure dere
Pass på at ingen får fanget dere
tomt bedrag

vranglære

grunnkreftene i verden
guddomsfylden
fylden
grunnkreftene i verden

greske tanker

omskjærelse omskåret omskåret uomskårne
mat og drikke, høytider, nymånedag eller sabbat
lovbud

jødisk innflytelse

askese

selvfornektelse
"ta ikke", "smak ikke", "rør ikke"
selvgjorte fromheten, selvfornektelsen og mishandlingen av kroppen

syner
engledyrkelse

et eller annet overnaturlig

visdomslære
menneskelige overleveringer
menneskelige tanker
menneskers bud og lærdommer
ord på seg for å være visdom

menneskelig "visdom"

Den "kolossiske vranglære":

greske jødisk innflytelse
tanker et eller annet overnaturlig
askese menneskelig "visdom"

En smørje av kristen tro, jødisk mystikk, gresk filosofi og mysteriekulter.

HOVEDTEMA:

Jesus er nok.

Han er kilden til all åndelig vekst, og i ham finnes all sann kunnskap og visdom.

1:1-14	Intro og takkebønn
1:15-23	Jesus som universets sentrum
1:24 - 2:5	Paulus' lidelse og tjeneste
2:6-23	Hvordan leve ut troen og motstå presset
3:1 - 4:1	Det gamle og det nye mennesket
4:2-18	Oppsummering og avslutning

TAKKEBØNN (1:3-14)

Vi takker alltid Gud, vår Herre Jesu Kristi
Far, når vi ber for dere. 4 For vi har fått
høre om deres tro på Kristus Jesus og om
kjærligheten dere har til alle de hellige 5
på grunn av håpet som venter dere i
himmelen. Dere har alt nå fått høre om
dette gjennom **sannhetens ord,**
evangeliet 6 som er kommet til dere. **Som**
i hele verden ellers har evangeliet båret
frukt og utbredt seg også hos dere, helt
fra den dag dere fikk høre det og lærte
Guds sanne nåde å kjenne. 7 Det var dette
dere fikk lære av vår kjære medarbeider
Epafras, som er en trofast Kristi tjener for
dere. 8 Han har også fortalt oss om
kjærligheten dere har i Ånden.

Ireneus: "Originalitet er det siste man bør forvente av en teolog. Vranglære oppstår fra kløen etter noe nytt."

De har **sannheten** allerede og trenger ikke lete andre steder.

De er heller ikke alene. De har en global kirke å lene seg på når de er usikre.

Det er **evangeliet** som bærer frukt, ikke de selv. Evangeliet er levende og kan ikke stoppes.

TAKKEBØNN (1:3-14)

9 Fra den dag vi fikk høre dette, har vi ikke
holdt opp med å be for dere. Vi ber om at
**dere må bli fylt av kunnskap om Guds
vilje og få all den visdom og innsikt som
Ånden gir.** 10 **Da kan dere leve et liv som
er Herren verdig**, og som helt og fullt er til
glede for ham, **så dere bærer frukt i all
god gjerning og vokser i kjennskap til
Gud**. 11 Kraften fra hans herlighet skal gi
dere styrke, så dere alltid er utholdende og
tålmodige. Med glede 12 skal dere takke
Far, som **satte dere i stand** til å få del i de
helliges arv i lyset. 13 For han **har fridd oss
ut** av mørkets makt og **ført oss** over i sin
elskede Sønns rike. 14 I ham er vi kjøpt fri
og har fått tilgivelse for syndene.

Tema 1: Kunnskap om Gud eller å **kjenne** Gud, hans vilje og evangeliet

Tema 2: Visdom finnes bare i Jesus, vokt dere for "visdom"

Poenget med kunnskap og visdom er å leve etter Guds vilje!

Akkurat det samme som evangeliet (v. 6)! Evangeliets natur får også kristne til å bære frukt og vokse.

Alt kommer av at de fylles med kunnskap om Guds vilje. Rett teologi —> rett liv

Fortid: Gud har gjort alt dette allerede én gang for alle. Vær takknemlige i stedet for å stresse!

1

Akkurat det samme som evangeliet (v. 6)! Evangeliets natur får også kristne til å bære frukt og vokse.

Evangeliet gir åndelig vekst!
Evangeliet er levende og dynamisk!
Evangeliet er ustoppelig!

"Kirken begynte med en håndfull ulærde fiskere og tollere og spredte seg over hele den kjente verden i løpet av de neste 300 årene. Dette er en utrolig historie om en fredelig revolusjon uten like i historien." (Michael Green)

Bærer frukt og utbrer seg fortsatt!

Evangeliet er så universelt at det ikke er så veldig hindret av en pandemi heller… *"Ja, jeg er bundet i lenker som en forbryter. Men Guds ord er ikke bundet." (2 Tim 2:9)*

2

Alt kommer av at de fylles med kunnskap om Guds vilje. Rett teologi —> rett liv

- **Hvordan vi tenker om Gud påvirker hvordan vi lever.**
- **Et liv som er Jesus verdig kommer ikke ved å legge til eksterne "åndelige" ting, men fra å kjenne Gud og hans vilje.**

Kunnskap = kjennskap!

Relasjonen er nøkkelen.

SPØRSMÅL:

1 Hva betyr det for deg som et vitne for Jesus at evangeliet er ustoppelig? Hvor mye vekt legger du på evangeliets kraft i forhold til dine ferdigheter til å formidle det?

2 Hva kan du konkret gjøre for å bli fylt av kunnskap om Guds vilje så du kan vokse i kjennskap til ham?

JESUS
UNIVERSETS SENTRUM

1:15-23

1,15-20: RETT JESUS

15 Han er den usynlige Guds bilde, den førstefødte før alt det skapte.

16 For i ham er alt blitt skapt, i himmelen og på jorden, det synlige og det usynlige, troner og herskere, makter og åndskrefter - alt er skapt ved ham og til ham. 17 Han er før alt, og i ham blir alt holdt sammen.

18 Han er hodet for kroppen, som er kirken. Han er opphavet, den førstefødte fra de døde, så han i ett og alt kan være den fremste.

19 For i ham ville Gud la hele sin fylde ta bolig,

20 og ved ham ville Gud forsone alt med seg selv, det som er på jorden, og det som er i himmelen, da han skapte fred ved hans blod på korset.

1,15-20: RETT JESUS

Jesus er universets skaper, opprettholder, forsoner og mål. Gud som ble menneske.

"Den fremste" (Sal 89:28). Over og før alt det skapte.

15 Han er den usynlige Guds bilde, den førstefødte før alt det skapte.

Absolutt alt er skapt i Jesus, ved Jesus og til Jesus.

16 For i ham er alt blitt skapt, i himmelen og på jorden, det synlige og det usynlige, troner og herskere, makter og åndskrefter - alt er skapt ved ham og til ham. 17 Han er før alt,

Alle (politiske og åndelige) makter er under ham.

FREMST i både det gamle og det nye skaperverket

skaperverket

og i ham blir alt holdt sammen.

sentrum

...av universet. Opprettholder alt.

"begynnelsen"

det nye skaperverket

Første til å stå opp med en uforgjengelig kropp

18 Han er hodet for kroppen, som er kirken. Han er opphavet, den førstefødte fra de døde, så han i ett og alt kan være den fremste.

19 For i ham ville Gud la hele sin fylde ta bolig,

Guds frelsesplan

20 og ved ham ville Gud forsone alt med seg selv, det som er på jorden, og det som er i himmelen, da han skapte fred ved hans blod på korset.

Anvendelsen av v. 15-20

1,21-23: RETT FRELSE

Forsoningen skjer ved Jesu fysiske død. Siden han er Gud som ble menneske, er hans offer nok til at vi bare trenger å tro på det.

Også dere var en gang fremmede og fiender av Gud i sinn og tanke med de onde gjerningene deres. 22 **Men nå har han forsonet dere med seg, da Kristus led døden i sin kropp av kjøtt og blod**. **Hellige, uten feil og uangripelige ville han føre dere fram for seg**. 23 **Dere må bare bli stående i troen, grunnfestet og stødige, uten å la dere rive bort fra håpet som evangeliet gir.** Og evangeliet har dere hørt, for det er blitt forkynt for alle skapninger under himmelen, og jeg, Paulus, er blitt en tjener for det.

hedninger som ikke visste noe om Gud

har overraskende blitt forsonet bare fordi Gud ville det

Målet: Så vi kan stå hellige, uten feil og uangripelige framfor Gud.

Eneste betingelse: Fortsett å tro.

Kan høres ut som at de er på vei bort fra dette. Kanskje pga synet på Jesus.

1,15-20: RETT JESUS

Jesus er universets skaper, opprettholder, forsoner og mål. Gud som ble menneske.

"Den fremste" (Sal 89:28). Over og før alt det skapte.

15 Han er den usynlige Guds bilde, den førstefødte før alt det skapte.

Absolutt alt er skapt i Jesus, ved Jesus og til Jesus.

16 For i ham er alt blitt skapt, i himmelen og på jorden, det synlige og det usynlige, troner og herskere, makter og åndskrefter - alt er skapt ved ham og til ham. 17 Han er før alt,

Alle (politiske og åndelige) makter er under ham.

FREMST i både det gamle og det nye skaperverket

skaperverket

og i ham blir alt holdt sammen.

sentrum

...av universet. Opprettholder alt.

"begynnelsen"

det nye skaperverket

Første til å stå opp med en uforgjengelig kropp

18 Han er hodet for kroppen, som er kirken. Han er opphavet, den førstefødte fra de døde, så han i ett og alt kan være den fremste.

Forsoningen skjer ved Jesu fysiske død. Siden han er Gud som ble menneske, er hans offer nok til at vi bare trenger å tro på det.

19 For i ham ville Gud la hele sin fylde ta bolig,

Guds frelsesplan

20 og ved ham ville Gud forsone alt med seg selv, det som er på jorden, og det som er i himmelen, da han skapte fred ved hans blod på korset.

Jesus er universets skaper, opprettholder, forsoner og mål. Gud som ble menneske.

Absolutt alt er skapt i Jesus, ved Jesus og til Jesus.

Alle (politiske og åndelige) makter er under ham.

...av universet. Opprettholder alt.

Forsoningen skjer ved Jesu fysiske død. Siden han er Gud som ble menneske, er hans offer nok til at vi bare trenger å tro på det.

1 Rett forståelse av Jesus er den beste beskyttelsen mot vranglære. I en vranglære er Jesus alltid degradert, og frelsen er derfor aldri ved tro alene.

2 Alle åndelige makter er skapt av Jesus og derfor under hans autoritet. De trenger ikke frykte noe.

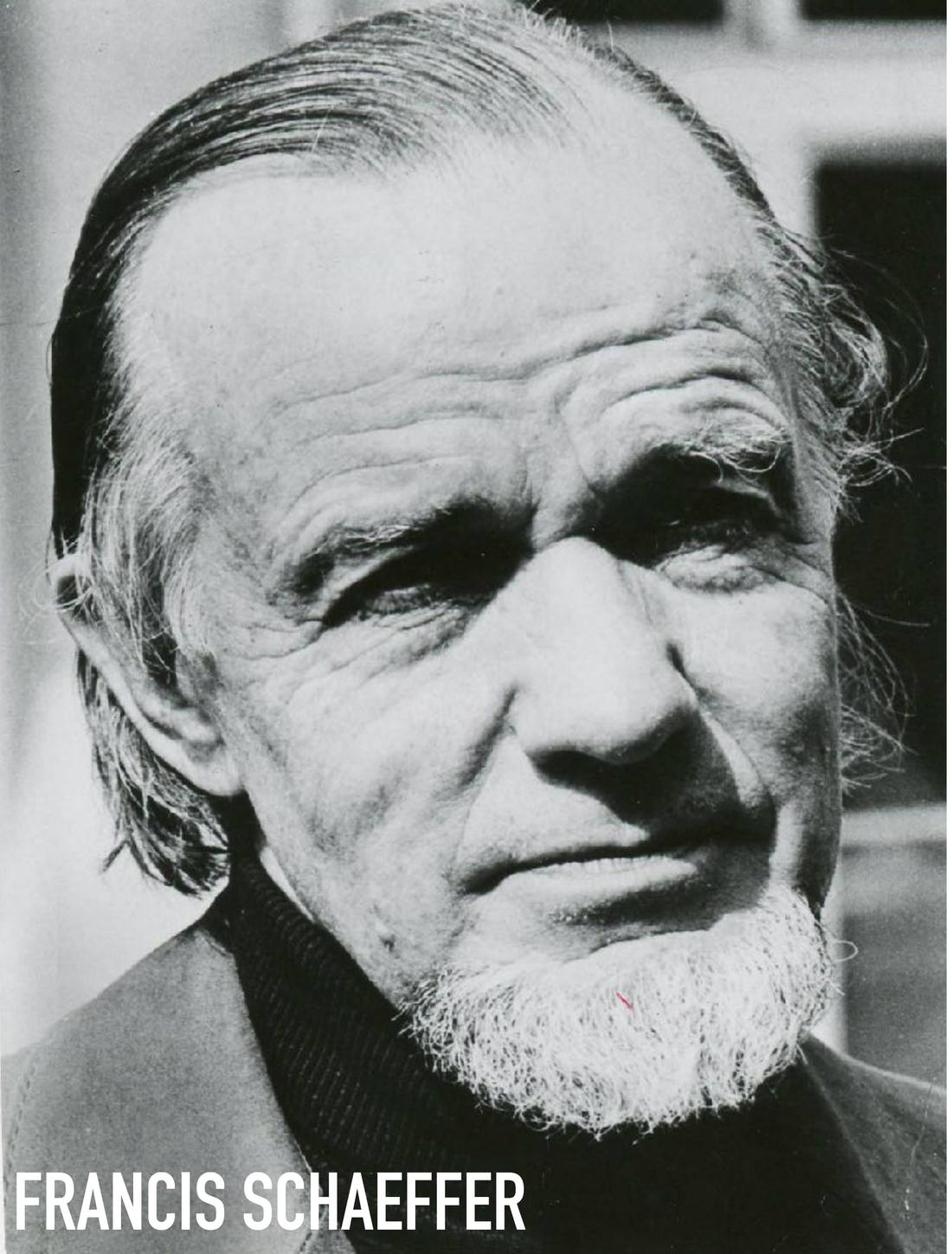

"Ingen ikke-kristen kan være logisk konsekvent i sine forutsetninger. Ikke-kristne forutsetninger passer rett og slett ikke inn i det Gud har skapt, inkludert hva mennesket er. Siden det er slik, befinner ethvert menneske seg i en spenning… Mennesker kan prøve å begrave denne spenningen, og du må kanskje hjelpe dem med å finne den, men et sted er det et inkonsekvent punkt… Derfor er det første vi må gjøre i vårt trosforsvar for det moderne menneske å finne det stedet hvor denne spenningen finnes… Når vi har oppdaget så godt vi kan en persons spenningspunkt, er neste trinn å presse ham mot den logiske konklusjonen av forutsetningene hans."

"Det er ikke det at dette er det beste svaret på virkeligheten; det er det eneste svaret. Derfor kan vi stå for vår kristne tro med intellektuell integritet. Det eneste svaret på det som eksisterer er at Gud, den evige og personlige Gud, virkelig er der."

1

Rett forståelse av Jesus er den beste beskyttelsen mot vranglære. I en vranglære er Jesus alltid degradert, og frelsen er derfor aldri ved tro alene.

→

- ***Har du noen gang blitt forvirret om hvem Jesus er? Hva var vanskelig?***
- ***Hvis du tviler eller har tvilt på om du er frelst, kan det spores tilbake til ditt syn på Jesus?***
- ***Må du justere ditt syn på Jesus etter å ha studert dette avsnittet?***

2

Alle åndelige makter er skapt av Jesus og derfor under hans autoritet. De trenger ikke frykte noe.

→

Hva tenker du om at åndelige makter får så lite oppmerksomhet i vårt vestlige verdensbilde?

PAULUS' LIDELSE OG TJENESTE

1:24 - 2:5

24 Nå gleder jeg meg over mine
lidelser for dere, og det som ennå
mangler i Kristi lidelser, det utfyller
jeg med min egen kropp; jeg lider for
hans kropp, som er kirken. 25 Jeg er
blitt en tjener for kirken i kraft av den
forvalteroppgaven Gud har gitt meg
hos dere: å fullføre tjenesten med
Guds ord, 26 det mysteriet som har
vært skjult gjennom alle tider og for
alle slekter, men som nå er blitt
åpenbart for hans hellige. 27 Gud
ville kunngjøre for dem hvor rikt og
herlig dette mysteriet er for
folkeslagene: Kristus er blant dere,
håpet om herligheten! 28 Det er ham
vi forkynner, og vi rettleder og
underviser alle mennesker i den fulle
visdom, for å føre hvert menneske
fram til modenhet i Kristus.

lidelse

~~Jesu lidelser ikke nok?~~ Brevets kontekst!

Joh 15:18-21, 1 Pet 4:12-13. Hodet led, derfor vil kroppen også lide. Paulus' kropp lider for Kristi kropp.

Et fastsatt "mål" som Paulus er glad for å bidra til å nå? Jo mer han lider, desto mindre må andre lide?

tjeneste

Gjøre det kjent for folkeslagene, siden Jesus hadde oppfylt GT (1. Mos 12:3)

evangeliet

Alle folkeslag kan bli frelst ved tro alene!

kunnskap

→ 1,9: Kunnskap om Guds vilje

Vi vet at Guds vilje er evangeliet til alle folk.

"blant dere" / "i dere"

visdom

På lik linje, ingen elite

bare Jesus → modenhet/fullkomne (enden?)

Jesus+? → vranglæren

29 **For å nå dette målet arbeider og kjemper jeg i hans kraft, den som virker i meg med styrke.** 2:1 **Jeg vil at dere skal vite hvor hardt jeg kjemper for dere og for dem i Laodikea, og for alle de andre som ikke har møtt meg ansikt til ansikt.** 2 Jeg ønsker at de skal få nytt mot i hjertet, bli knyttet sammen i kjærlighet og **få hele rikdommen av overbevisning og innsikt, så de kan fatte Guds mysterium, som er Kristus.** 3 **For i ham er alle visdommens og kunnskapens skatter skjult til stede.** 4 **Dette sier jeg for at ingen skal lure dere med sine overtalelseskunster.** 5 For selv om jeg ikke er hos dere med kroppen, er jeg hos dere i ånden, og jeg er glad for å se den orden som rår hos dere, og den fasthet dere viser i troen på Kristus.

kjemper i Guds kraft (1:11)

tjeneste

(+ lidelse)

Ber, skriver brev og har omtanke for deres åndelige tilstand/vekst – mens han selv sitter i fengsel.

Når vi forstår evangeliet, har vi hele rikdommen av overbevisning og innsikt.

Forstå evangeliet = forstå at Jesus er ALT som trengs

kunnskap

visdom

"Gresk" visdom:
Forstå virkeligheten og universet

"Jødisk" visdom:
1. Kjenne Guds indre
2. Leve rett

Jesus = Universets opphav, sentrum og mål (1:15-20)

Jesus = Guds bilde med hele Guds fylde (1:16, 19)

Trenger ikke tenke på å lete andre steder.
Trenger bare å kjenne Jesus.

SPØRSMÅL:

1 kunnskap visdom

- Er det noe av evangeliet du ikke helt forstår? Hvordan kan du stå stødigere?
- Vi vet at Guds vilje er at evangeliet skal ut til alle. Hvem kan du forklare dette "mysteriet" til? Hva trenger du for å gjøre det?

2 lidelse

- Jesus sa vi skulle fryde oss når vi lider for hans skyld. Selv om Paulus sitter i fengsel, klarer han å glede seg over lidelsene sine. Hva sier dette deg om Paulus sin glede? Er meningen med livet å være glad og trives, eller finnes det en dypere form for glede som er viktigere?
- Vi ønsker som regel å hjelpe andre, men helst på våre premisser så det ikke blir for ukomfortabelt for oss. Hvordan kan vi ofre oss selv litt mer for andre?

HVORDAN LEVE UT TROEN OG MOTSTÅ PRESSET

2:6-23

6 Dere har tatt imot Kristus Jesus som Herre. Lev da i ham, 7 vær
rotfestet i ham og bygd på ham! Hold fast ved den tro dere er opplært i, med overstrømmende takk til
Gud! 8 Pass på at ingen får fanget dere med visdomslære og tomt bedrag som stammer fra
menneskelige overleveringer og grunnkreftene i verden og ikke fra Kristus. 9 For i hans kropp bor hele
guddomsfylden, 10 og i ham, som er hodet for alle makter og åndskrefter, har dere fått denne fylden. 11
I ham ble også dere omskåret, men ikke av menneskehender. Dere ble omskåret med Kristi omskjærelse
da dere kledde av dere den kroppen som kjøttet har makten over. 12 For i dåpen ble dere begravet med
ham, og i den ble dere også reist opp med ham, ved troen på Guds kraft, han som reiste Kristus opp fra
de døde. 13 Dere var døde på grunn av misgjerningene og deres uomskårne kjøtt og blod. Men han
gjorde dere levende sammen med Kristus da han tilga oss alle våre misgjerninger. 14 Gjeldsbrevet mot
oss slettet han, det som var skrevet med lovbud; han tok det bort fra oss da han naglet det til korset. 15
Han kledde maktene og åndskreftene nakne og stilte dem fram til spott og spe da han viste seg som
seierherre over dem på korset. 16 La da ingen dømme dere når det gjelder mat og drikke, høytider;
nymånedag eller sabbat. 17 Dette er bare skyggen av det som skulle komme, men kroppen tilhører
Kristus. 18 La ikke dem som vil drive med selvfornektelse og engledyrkelse, røve seierskransen fra dere.
De går helt opp i sine syner og skryter uten grunn av sine rent menneskelige tanker, 19 og holder ikke
fast på ham som er hodet. Men ut fra ham vokser hele kroppen og blir støttet og holdt sammen av sine
ledd og bånd. Da vokser den slik Gud vil. 20 Når dere med Kristus døde bort fra grunnkreftene i verden,
hvordan kan dere da leve som i verden og rette dere etter slike bud som 21 "ta ikke", "smak ikke", “rør
ikke”? 22 De gjelder jo ting som er ment til å brukes og forgå. Alt dette er bare menneskers bud og
lærdommer 23 Slikt har riktignok ord på seg for å være visdom, både den selvgjorte fromheten,
selvfornektelsen og mishandlingen av kroppen. Men det har ingen verdi, det tjener bare til å gjøre
kjøttet tilfreds.

6 Dere har **tatt imot** Kristus Jesus som Herre, **Lev** da i ham,
7 vær rotfestet i ham og bygd på ham! Hold fast ved den tro dere er **opplært i**,
med overstrømmende takk til Gud!

Motstridende overleveringer

2 bud: Lev i Jesus – og pass på at ingen får fanget dere med noe annet

8 **Pass på** at ingen får fanget dere med visdomslære og
tomt bedrag som stammer fra menneskelige **overleveringer**
og grunnkreftene i verden og ikke fra Kristus.

Ikke plass til noe annet

Begrunnelse: 9 **For** i hans kropp bor **hele guddomsfylden**,
10 og **i ham**, som er hodet for alle makter og
åndskrefter, **har dere fått denne fylden**.

I ham ble også dere omskåret, men ikke av
menneskehender. Dere ble omskåret med
Kristi omskjærelse da dere kledde av dere
den kroppen som kjøttet har makten over. [12]
For i dåpen ble dere **begravet med ham**, og i
den ble dere også **reist opp med ham**, ved
troen på Guds kraft, han som **reiste Kristus
opp** fra de døde. [13] Dere var **døde** på grunn
av **misgjerningene** og deres uomskårne kjøtt
og blod. Men han gjorde dere **levende
sammen med Kristus** da han tilga oss alle
våre **misgjerninger**. [14] **Gjeldsbrevet** mot oss
slettet han, det som var **skrevet med lovbud**;
han tok det bort fra oss da han naglet det til
korset. [15] Han kledde **maktene og
åndskreftene** nakne og stilte dem fram til
spott og spe da han **viste seg som seierherre**
over dem på korset.

Den åndelige "omskjærelsen" som skjer ved troen

GT: "Omskjærelse av hjertet" i f.eks. 5. Mos 30:6, Jer 4:4

Jesu fysiske død og oppstandelse

Deres åndelige død og oppstandelse

Omskjærelsen oppfylt i Jesus. Dåpen er et uttrykk for den åndelige omskjærelsen.

Påminnelse om dåpens innhold hjelper mot vranglære

"manuskript" = "håndskrevet" av Gud

Liste med alle misgjerningene

Ingen gjeld å betale til regler, ritualer eller ånder. Jesus betalte alt.

Ingenting å hente eller frykte i åndene

Som i et romersk triumftog

Siden de har fått hele guddomsfylden i Jesus, og han betalte alt.

La da ingen dømme dere når det gjelder mat og drikke, høytider, nymånedag eller sabbat. 17 Dette er bare skyggen av det som skulle komme, men kroppen tilhører Kristus. 18 **La ikke** dem som vil drive med **selvfornektelse** og **engledyrkelse**, **røve seierskransen fra dere**. De går helt opp i sine **syner** og **skryter** uten grunn av sine rent menneskelige tanker, 19 og holder ikke fast på ham som er hodet. Men ut fra ham vokser hele kroppen og blir støttet og holdt sammen av sine ledd og bånd. Da vokser den slik Gud vil. 20 Når dere med Kristus døde bort fra grunnkreftene i verden, hvordan kan dere da leve som i verden og **rette dere etter slike bud som** 21 **"ta ikke", "smak ikke", "rør ikke"**? 22 De gjelder jo ting som er ment til å brukes og forgå. Alt dette er bare menneskers bud og lærdommer. 23 Slikt har riktignok ord på seg for å være visdom, både den **selvgjorte fromheten**, **selvfornektelsen** og **mishandlingen av kroppen**. Men **det har ingen verdi, det tjener bare til å gjøre kjøttet tilfreds.**

Tilbedelse av engler?

Folketro? Påkallelse av engler om beskyttelse mot onde ånder.

Jødisk mystikk? Merkaba-kulten brukte bl.a. faste for å komme i ekstase og tilbe Gud med englene.

Mente syner ga dem autoritet

1. La ingen dømme dere
2. La ingen røve seierskransen fra dere
3. Ikke rett dere etter bud (om mat?)

Ingen hjelp med å leve rett

Evt. "ikke av noen verdi til å stå imot kjøttets lyster" (BGO)

De bare føler seg mer åndelige, men er egentlig "kjødelige".

SPØRSMÅL:

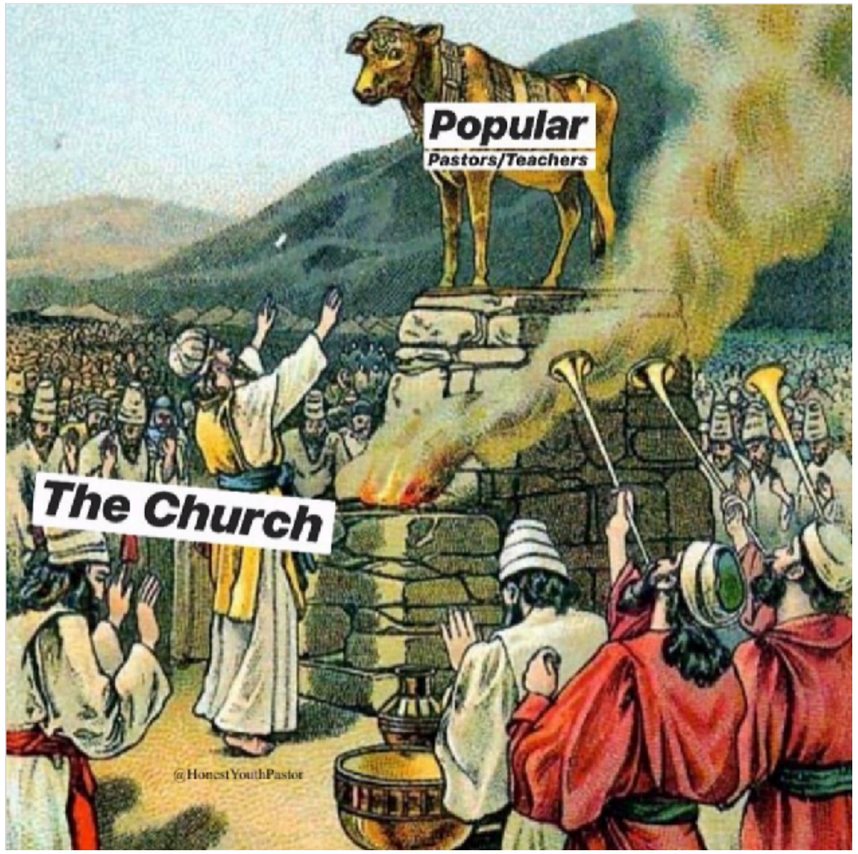

1. *Hvorfor er det lett å gi åndelig autoritet til noen som har hatt overnaturlige opplevelser? Hvorfor er dette problematisk? Hva er forskjellen på det overnaturlige og det åndelige?*

2. *Hva slags "visdomslære" eller "menneskelige overleveringer" kan fange oss i dag?*

3. *Hva kan få oss til å føle oss mer åndelige, men som egentlig "bare tjener til å gjøre kjøttet tilfreds"?*

4. *Hva sier Kolosserbrevet om hva slags fokus vil bør ha?*

DET GAMLE OG DET NYE MENNESKET

3:1 - 4:1

Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, hvor Kristus sitter ved Guds høyre hånd. [2] La sinnet være vendt mot det
som er der oppe, ikke mot det som er på jorden. [3] Dere er jo døde, og deres liv er skjult med Kristus i Gud. [4] Men når Kristus, deres liv,
åpenbarer seg, da skal også dere bli åpenbart i herlighet sammen med ham.
[5] La da det jordiske i dere dø: hor, urenhet, lidenskap og ondt begjær, og grådighet, som ikke er annet enn avgudsdyrkelse. [6] Alt dette
gjør at Guds vrede rammer de ulydige. [7] Blant dem var også dere den gang dere levde slik. [8] Men legg nå av alt dette: sinne, hissighet,
ondskap, spott og rått snakk. [9] Og lyv ikke for hverandre!
For dere har kledd av dere det gamle mennesket og dets gjerninger [10] og iført dere det nye, det som blir fornyet etter sin skapers bilde
og lærer ham å kjenne. [11] Her er ikke greker eller jøde, omskåret eller uomskåret, barbar, skyter, slave eller fri. Nei, Kristus er alt og i alle.
[12] Dere er Guds utvalgte, helliget og elsket av ham. Kle dere derfor i inderlig medfølelse og vær gode, milde, ydmyke og tålmodige, [13] så
dere bærer over med hverandre og tilgir hverandre hvis den ene har noe å bebreide den andre. Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi
hverandre. [14] Og over alt dette: Kle dere i kjærlighet, som er båndet som binder sammen og gjør fullkommen. [15] La Kristi fred råde i hjertet,
for til det ble dere kalt da dere ble én kropp. Og vær takknemlige! [16] La Kristi ord få rikelig rom hos dere! Undervis og rettled hverandre
med all visdom, syng salmer, viser og åndelige sanger til Gud av et takknemlig hjerte. [17] Og la alt dere sier og gjør, skje i Herren Jesu navn,
med takk til Gud, vår Far, ved ham.
[198] Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres, som det sømmer seg i Herren. [19] Dere menn, elsk konene deres og vær ikke harde
mot dem. [20] Dere barn, vær lydige mot foreldrene deres i alt, det er til glede i Herren. [21] Dere foreldre, vær ikke så strenge mot barna deres
at de mister motet. [22] Dere slaver, adlyd deres jordiske herrer i alt. Vær ikke øyentjenere som bare vil gjøre mennesker til lags, men adlyd
dem av et oppriktig hjerte, i ærefrykt for Herren. [23] Alt arbeid skal dere gjøre helhjertet, for det er Herren og ikke mennesker dere tjener. [24]
Og dere vet at Herren skal gi dere sin arv som lønn. Tjen Herren Kristus! [25] Men den som gjør urett, skal få lønn som fortjent. Her er det ikke
forskjell på folk. [1] Dere som er herrer, behandle slavene deres rett og rettferdig, for dere vet at også dere har en herre i himmelen.

Overgang: Samler temaer fra kapittel 2 og gir det teologiske grunnlaget for det som følger

2:12 og dåpen

2:20-23. Derfor ikke bry seg om menneskers bud

v. 10-17: Det nye mennesket

Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, hvor Kristus sitter ved
Guds høyre hånd. [2] La sinnet være vendt mot det som er der oppe, ikke mot det
som er på jorden. [3] Dere er jo døde, og deres liv er skjult med Kristus i Gud. [4] Men
når Kristus, deres liv, åpenbarer seg, da skal også dere bli åpenbart i herlighet
sammen med ham.

v. 5-9: Det gamle mennesket

Det naturlige nå er å se oppover på Jesus, og ikke på menneskelige jordiske regler som er irrelevant for det kristne livet.

Nøkkelen til all åndelig vekst: Se på Jesus

Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, hvor Kristus sitter ved Guds høyre hånd. [2] La sinnet være vendt mot det
som er der oppe, ikke mot det som er på jorden. [3] Dere er jo døde, og deres liv er skjult med Kristus i Gud. [4] Men når Kristus, deres liv,
åpenbarer seg, da skal også dere bli åpenbart i herlighet sammen med ham.
[5] La da det jordiske i dere dø: hor, urenhet, lidenskap og ondt begjær, og grådighet, som ikke er annet enn avgudsdyrkelse. [6] Alt dette
gjør at Guds vrede rammer de ulydige. [7] Blant dem var også dere den gang dere levde slik. [8] Men legg nå av alt dette: sinne, hissighet,
ondskap, spott og rått snakk. [9] Og lyv ikke for hverandre!
For dere har kledd av dere det gamle mennesket og dets gjerninger [10] og iført dere det nye, det som blir fornyet etter sin skapers bilde
og lærer ham å kjenne. [11] Her er ikke greker eller jøde, omskåret eller uomskåret, barbar, skyter, slave eller fri. Nei, Kristus er alt og i alle.
[12] Dere er Guds utvalgte, helliget og elsket av ham. Kle dere derfor i inderlig medfølelse og vær gode, milde, ydmyke og tålmodige, [13] så
dere bærer over med hverandre og tilgir hverandre hvis den ene har noe å bebreide den andre. Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi
hverandre. [14] Og over alt dette: Kle dere i kjærlighet, som er båndet som binder sammen og gjør fullkommen. [15] La Kristi fred råde i hjertet,
for til det ble dere kalt da dere ble én kropp. Og vær takknemlige! [16] La Kristi ord få rikelig rom hos dere! Undervis og rettled hverandre
med all visdom, syng salmer, viser og åndelige sanger til Gud av et takknemlig hjerte. [17] Og la alt dere sier og gjør, skje i Herren Jesu navn,
med takk til Gud, vår Far, ved ham.
[18] Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres, som det sømmer seg i Herren. [19] Dere menn, elsk konene deres og vær ikke harde
mot dem. [20] Dere barn, vær lydige mot foreldrene deres i alt, det er til glede i Herren. [21] Dere foreldre, vær ikke så strenge mot barna deres
at de mister motet. [22] Dere slaver, adlyd deres jordiske herrer i alt. Vær ikke øyentjenere som bare vil gjøre mennesker til lags, men adlyd
dem av et oppriktig hjerte, i ærefrykt for Herren. [23] Alt arbeid skal dere gjøre helhjertet, for det er Herren og ikke mennesker dere tjener. [24]
Og dere vet at Herren skal gi dere sin arv som lønn. Tjen Herren Kristus! [25] Men den som gjør urett, skal få lønn som fortjent. Her er det ikke
forskjell på folk. [1] Dere som er herrer, behandle slavene deres rett og rettferdig, for dere vet at også dere har en herre i himmelen.

Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, hvor Kristus sitter ved Guds høyre hånd. 2 La sinnet være vendt mot det
som er der oppe, ikke mot det som er på jorden. 3 Dere er jo døde, og deres liv er skjult med Kristus i Gud. 4 Men når Kristus, deres liv,
åpenbarer seg, da skal også dere bli åpenbart i herlighet sammen med ham.
5 La da det jordiske i dere dø: hor, urenhet, lidenskap og ondt begjær, og grådighet, som ikke er annet enn avgudsdyrkelse. 6 Alt dette
gjør at Guds vrede rammer de ulydige. 7 Blant dem var også dere den gang dere levde slik. 8 Men legg nå av alt dette: sinne, hissighet,
ondskap, spott og rått snakk. 9 Og lyv ikke for hverandre!
For dere har kledd av dere det gamle mennesket og dets gjerninger 10 og iført dere det nye, det som blir fornyet etter sin skapers bilde
og lærer ham å kjenne. 11 Her er ikke greker eller jøde, omskåret eller uomskåret, barbar, skyter, slave eller fri. Nei, Kristus er alt og i alle.
12 Dere er Guds utvalgte, helliget og elsket av ham. Kle dere derfor i inderlig medfølelse og vær gode, milde, ydmyke og tålmodige, 13 så
dere bærer over med hverandre og tilgir hverandre hvis den ene har noe å bebreide den andre. Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi
hverandre. 14 Og over alt dette: Kle dere i kjærlighet, som er båndet som binder sammen og gjør fullkommen. 15 La Kristi fred råde i hjertet,
for til det ble dere kalt da dere ble én kropp. Og vær takknemlige! 16 La Kristi ord få rikelig rom hos dere! Undervis og rettled hverandre
med all visdom, syng salmer, viser og åndelige sanger til Gud av et takknemlig hjerte. 17 Og la alt dere sier og gjør, skje i Herren Jesu navn,
med takk til Gud, vår Far, ved ham.
18 Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres, som det sømmer seg i Herren. 19 Dere menn, elsk konene deres og vær ikke harde
mot dem. 20 Dere barn, vær lydige mot foreldrene deres i alt, det er til glede i Herren. 21 Dere foreldre, vær ikke så strenge mot barna deres
at de mister motet. 22 Dere slaver, adlyd deres jordiske herrer i alt. Vær ikke øyentjenere som bare vil gjøre mennesker til lags, men adlyd
dem av et oppriktig hjerte, i ærefrykt for Herren. 23 Alt arbeid skal dere gjøre helhjertet, for det er Herren og ikke mennesker dere tjener. 24
Og dere vet at Herren skal gi dere sin arv som lønn. Tjen Herren Kristus! 25 Men den som gjør urett, skal få lønn som fortjent. Her er det ikke
forskjell på folk. 1 Dere som er herrer, behandle slavene deres rett og rettferdig, for dere vet at også dere har en herre i himmelen.

5 La da det jordiske i
dere dø: hor, urenhet,
lidenskap og ondt
begjær, og grådighet,
som ikke er annet enn
avgudsdyrkelse. 6 Alt
dette gjør at Guds vrede
rammer de ulydige. 7
Blant dem var også dere
den gang dere levde slik.
8 Men legg nå av alt
dette: sinne, hissighet,
ondskap, spott og rått
snakk. 9 Og lyv ikke for
hverandre!

Hvis askese og jordiske bud er unyttig, hvordan ser da det kristne livet ut?

"Den kristne 'askese' består i å forsake alle syndige tilbøyeligheter, slik at den nye naturen som er guddommelig plantet inni oss kan finne et ytre uttrykk i frukten av et hellig liv." (F.F. Bruce)

Begrunnelse:

For dere har kledd av dere det
gamle mennesket og dets gjerninger
10 og iført dere det nye, det som blir
fornyet etter sin skapers bilde og
lærer ham å kjenne. 11 Her er ikke
greker eller jøde, omskåret eller
uomskåret, barbar, skyter, slave eller
fri. Nei, Kristus er alt og i alle.

12 Dere er Guds utvalgte,
helliget og elsket av ham. Kle
dere derfor i inderlig
medfølelse og vær gode, milde,
ydmyke og tålmodige, 13 så
dere bærer over med hverandre
og tilgir hverandre hvis den ene
har noe å bebreide den andre.
Som Herren har tilgitt dere, skal
dere tilgi hverandre. 14 Og over
alt dette: Kle dere i kjærlighet,
som er båndet som binder
sammen og gjør fullkommen. 15
La Kristi fred råde i hjertet, for
til det ble dere kalt da dere ble
én kropp. Og vær takknemlige!
16 La Kristi ord få rikelig rom hos
dere! Undervis og rettled
hverandre med all visdom, syng
salmer, viser og åndelige sanger
til Gud av et takknemlig hjerte.
17 Og la alt dere sier og gjør,
skje i Herren Jesu navn, med
takk til Gud, vår Far, ved ham.

5 La da det jordiske i
dere dø: hor, urenhet,
lidenskap og ondt
begjær, og grådighet,
som ikke er annet enn
avgudsdyrkelse. 6 Alt
dette gjør at Guds vrede
rammer de ulydige. 7
Blant dem var også dere
den gang dere levde slik.
8 Men legg nå av alt
dette: sinne, hissighet,
ondskap, spott og rått
snakk. 9 Og lyv ikke for
hverandre!

Fullstendig uforenlig
med det nye livet

5 "syndige
tilbøyeligheter"

Ikke skli tilbake
i gamle vaner!

Ikke det gamle og
nye mennesket
samtidig, men man
kan føle/oppføre
seg som det gamle
innimellom

2:12 og dåpen?

Representative lister
← Mark 7:21-22

+ 5 til

+ 1 ekstra

Begrunnelse:

For dere har kledd av dere det
gamle mennesket og dets gjerninger
10 og iført dere det nye, det som blir
fornyet etter sin skapers bilde og
lærer ham å kjenne. 11 Her er ikke
greker eller jøde, omskåret eller
uomskåret, barbar, skyter, slave eller
fri. Nei, Kristus er alt og i alle.

1:15 →
1. Mos
1:26-27

12 Dere er Guds utvalgte,
helliget og elsket av ham. Kle
dere derfor i inderlig
medfølelse og vær gode, milde,
ydmyke og tålmodige, 13 så
dere bærer over med hverandre
og tilgir hverandre hvis den ene
har noe å bebreide den andre.
Som Herren har tilgitt dere, skal
dere tilgi hverandre. 14 Og over
alt dette: Kle dere i kjærlighet,
som er båndet som binder
sammen og gjør fullkommen. 15
La Kristi fred råde i hjertet, for
til det ble dere kalt da dere ble
én kropp. Og vær takknemlige!
16 La Kristi ord få rikelig rom hos
dere! Undervis og rettled
hverandre med all visdom, syng
salmer, viser og åndelige sanger
til Gud av et takknemlig hjerte.
17 Og la alt dere sier og gjør,
skje i Herren Jesu navn, med
takk til Gud, vår Far, ved ham.

12 Dere er Guds utvalgte,
helliget og elsket av ham. Kle
dere derfor i inderlig
medfølelse og vær gode, milde,
ydmyke og tålmodige, 13 så
dere bærer over med hverandre
og tilgir hverandre hvis den ene
har noe å bebreide den andre.
Som Herren har tilgitt dere, skal
dere tilgi hverandre. 14 Og over
alt dette: Kle dere i kjærlighet,
som er båndet som binder
sammen og gjør fullkommen. 15
La Kristi fred råde i hjertet, for
til det ble dere kalt da dere ble
én kropp. Og vær takknemlige!
16 La Kristi ord få rikelig rom hos
dere! Undervis og rettled
hverandre med all visdom, syng
salmer, viser og åndelige sanger
til Gud av et takknemlig hjerte.
17 Og la alt dere sier og gjør,
skje i Herren Jesu navn, med
takk til Gud, vår Far, ved ham.

→ v. 9-10: De har allerede kledd på seg det nye mennesket, derfor også naturlig å kle seg i det som karakteriserer det.

Imperativ: Bud

Erstatter 5x2 synder (v. 5-8) ← Alle karakteristisk for Gud/Jesus (f.eks. Sal 25:6, Jer 33:1, Matt 9:36, 11:29) — eg. 5 substantiv

Praktiske følger som alltid skal skje — Presens

"Som Herren har tilgitt dere, slik også dere." — Verb mangler

Bud til "Kristi fred" og "Kristi ord" — 3. person imperativ

Imperativ: Bud

Presens

"alt dere gjør... alt i Herrens navn" — Verb mangler

Fordi Jesus er nok — Gjentatt tema: Nevnes 7 ganger totalt

12 Dere er Guds utvalgte,
helliget og elsket av ham. Kle
dere derfor i inderlig
medfølelse og vær gode, milde,
ydmyke og tålmodige, 13 så
dere bærer over med hverandre
og tilgir hverandre hvis den ene
har noe å bebreide den andre.
Som Herren har tilgitt dere, skal
dere tilgi hverandre. 14 Og over
alt dette: Kle dere i kjærlighet,
som er båndet som binder
sammen og gjør fullkommen. 15
La Kristi fred råde i hjertet, for
til det ble dere kalt da dere ble
én kropp. Og vær takknemlige!
16 La Kristi ord få rikelig rom hos
dere! Undervis og rettled
hverandre med all visdom, syng
salmer, viser og åndelige sanger
til Gud av et takknemlig hjerte.
17 Og la alt dere sier og gjør,
skje i Herren Jesu navn, med
takk til Gud, vår Far, ved ham.

Imperativ: Bud

Hvordan leve som det nye mennesket?
Se på Jesus og vær evig takknemlig!

Imperativ: Bud

Fordi Jesus er nok

Gjentatt tema: Nevnes 7 ganger totalt

12 Dere er Guds utvalgte,
helliget og elsket av ham. Kle
dere derfor i inderlig
medfølelse og vær gode, milde,
ydmyke og tålmodige, 13 så
dere bærer over med hverandre
og tilgir hverandre hvis den ene
har noe å bebreide den andre.
Som Herren har tilgitt dere, skal
dere tilgi hverandre. 14 Og over
alt dette: Kle dere i kjærlighet,
som er båndet som binder
sammen og gjør fullkommen. 15
La Kristi fred råde i hjertet, for
til det ble dere kalt da dere ble
én kropp. Og vær takknemlige!
16 La Kristi ord få rikelig rom hos
dere! Undervis og rettled
hverandre med all visdom, syng
salmer, viser og åndelige sanger
til Gud av et takknemlig hjerte.
17 Og la alt dere sier og gjør,
skje i Herren Jesu navn, med
takk til Gud, vår Far, ved ham.

Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, hvor Kristus sitter ved Guds høyre hånd. 2 La sinnet være vendt mot det
som er der oppe, ikke mot det som er på jorden. 3 Dere er jo døde, og deres liv er skjult med Kristus i Gud. 4 Men når Kristus, deres liv,
åpenbarer seg, da skal også dere bli åpenbart i herlighet sammen med ham.
5 La da det jordiske i dere dø: hor, urenhet, lidenskap og ondt begjær, og grådighet, som ikke er annet enn avgudsdyrkelse. 6 Alt dette
gjør at Guds vrede rammer de ulydige. 7 Blant dem var også dere den gang dere levde slik. 8 Men legg nå av alt dette: sinne, hissighet,
ondskap, spott og rått snakk. 9 Og lyv ikke for hverandre!
For dere har kledd av dere det gamle mennesket og dets gjerninger 10 og iført dere det nye, det som blir fornyet etter sin skapers bilde
og lærer ham å kjenne. 11 Her er ikke greker eller jøde, omskåret eller uomskåret, barbar, skyter, slave eller fri. Nei, Kristus er alt og i alle.
12 Dere er Guds utvalgte, helliget og elsket av ham. Kle dere derfor i inderlig medfølelse og vær gode, milde, ydmyke og tålmodige, 13 så
dere bærer over med hverandre og tilgir hverandre hvis den ene har noe å bebreide den andre. Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi
hverandre. 14 Og over alt dette: Kle dere i kjærlighet, som er båndet som binder sammen og gjør fullkommen. 15 La Kristi fred råde i hjertet,
for til det ble dere kalt da dere ble én kropp. Og vær takknemlige! 16 La Kristi ord få rikelig rom hos dere! Undervis og rettled hverandre
med all visdom, syng salmer, viser og åndelige sanger til Gud av et takknemlig hjerte. 17 Og la alt dere sier og gjør, skje i Herren Jesu navn,
med takk til Gud, vår Far, ved ham.
18 Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres, som det sømmer seg i Herren. 19 Dere menn, elsk konene deres og vær ikke harde
mot dem. 20 Dere barn, vær lydige mot foreldrene deres i alt, det er til glede i Herren. 21 Dere foreldre, vær ikke så strenge mot barna deres
at de mister motet. 22 Dere slaver, adlyd deres jordiske herrer i alt. Vær ikke øyentjenere som bare vil gjøre mennesker til lags, men adlyd
dem av et oppriktig hjerte, i ærefrykt for Herren. 23 Alt arbeid skal dere gjøre helhjertet, for det er Herren og ikke mennesker dere tjener. 24
Og dere vet at Herren skal gi dere sin arv som lønn. Tjen Herren Kristus! 25 Men den som gjør urett, skal få lønn som fortjent. Her er det ikke
forskjell på folk. 1 Dere som er herrer, behandle slavene deres rett og rettferdig, for dere vet at også dere har en herre i himmelen.

Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, hvor Kristus sitter ved Guds høyre hånd. 2 La sinnet være vendt mot det
som er der oppe, ikke mot det som er på jorden. 3 Dere er jo døde, og deres liv er skjult med Kristus i Gud. 4 Men når Kristus, deres liv,
åpenbarer seg, da skal også dere bli åpenbart i herlighet sammen med ham.
5 La da det jordiske i dere dø: hor, urenhet, lidenskap og ondt begjær, og grådighet, som ikke er annet enn avgudsdyrkelse. 6 Alt dette
gjør at Guds vrede rammer de ulydige. 7 Blant dem var også dere den gang dere levde slik. 8 Men legg nå av alt dette: sinne, hissighet,
ondskap, spott og rått snakk. 9 Og lyv ikke for hverandre!
For dere har kledd av dere det gamle mennesket og dets gjerninger 10 og iført dere det nye, det som blir fornyet etter sin skapers bilde
og lærer ham å kjenne. 11 Her er ikke greker eller jøde, omskåret eller uomskåret, barbar, skyter, slave eller fri. Nei, Kristus er alt og i alle.
12 Dere er Guds utvalgte, helliget og elsket av ham. Kle dere derfor i inderlig medfølelse og vær gode, milde, ydmyke og tålmodige, 13 så
dere bærer over med hverandre og tilgir hverandre hvis den ene har noe å bebreide den andre. Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi
hverandre. 14 Og over alt dette: Kle dere i kjærlighet, som er båndet som binder sammen og gjør fullkommen. 15 La Kristi fred råde i hjertet,
for til det ble dere kalt da dere ble én kropp. Og vær takknemlige! 16 La Kristi ord få rikelig rom hos dere! Undervis og rettled hverandre
med all visdom, syng salmer, viser og åndelige sanger til Gud av et takknemlig hjerte. 17 Og la alt dere sier og gjør, skje i Herren Jesu navn,
med takk til Gud, vår Far, ved ham.
18 Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres, som det sømmer seg i Herren. 19 Dere menn, elsk konene deres og vær ikke harde
mot dem. 20 Dere barn, vær lydige mot foreldrene deres i alt, det er til glede i Herren. 21 Dere foreldre, vær ikke så strenge mot barna deres
at de mister motet. 22 Dere slaver, adlyd deres jordiske herrer i alt. Vær ikke øyentjenere som bare vil gjøre mennesker til lags, men adlyd
dem av et oppriktig hjerte, i ærefrykt for Herren. 23 Alt arbeid skal dere gjøre helhjertet, for det er Herren og ikke mennesker dere tjener. 24
Og dere vet at Herren skal gi dere sin arv som lønn. Tjen Herren Kristus! 25 Men den som gjør urett, skal få lønn som fortjent. Her er det ikke
forskjell på folk. 1 Dere som er herrer, behandle slavene deres rett og rettferdig, for dere vet at også dere har en herre i himmelen.

18 Dere kvinner, underordne dere ektemennene
deres, som det sømmer seg i Herren. 19 Dere
menn, elsk konene deres og vær ikke harde mot
dem. 20 Dere barn, vær lydige mot foreldrene
deres i alt, det er til glede i Herren. 21 Dere
foreldre, vær ikke så strenge mot barna deres at
de mister motet. 22 Dere slaver, adlyd deres
jordiske herrer i alt. Vær ikke øyentjenere som
bare vil gjøre mennesker til lags, men adlyd dem
av et oppriktig hjerte, i ærefrykt for Herren. 23 Alt
arbeid skal dere gjøre helhjertet, for det er Herren
og ikke mennesker dere tjener. 24 Og dere vet at
Herren skal gi dere sin arv som lønn. Tjen Herren
Kristus! 25 Men den som gjør urett, skal få lønn
som fortjent. Her er det ikke forskjell på folk. 1
Dere som er herrer, behandle slavene deres rett
og rettferdig, for dere vet at også dere har en
herre i himmelen.

Selv hustavlene er Jesus-sentrerte

"Elske" (agape) brukes ikke i greske hustavler

Det nye er begrensningene som gis til husets herre

Aristoteles: Rettferdighet angår ikke slaver siden man ikke er mulig å behandle sine eiendeler urettferdig

Nærmeste parallell: Stoiske "hustavler" som baserte seg på "naturen lov"

Paulus baserer det på den NYE naturen: Kristus setter deg fri til å være et sant menneske og du må nå lære å uttrykke ditt sanne jeg etter dette nye mønsteret

Alle i husstanden må oppføre seg i tråd med Kristus og ikke etter gammelt mønster.

SPØRSMÅL:

1. Handler livet ditt med Gud om å se på Jesus og være takknemlig? Hva trenger du eventuelt for å komme dit?
2. Kan du ta med deg noe fra siste avsnitt inn i ekteskap, familie eller arbeidsplass?
3. Hva sitter du igjen med etter kapittel 3?

OPPSUMMERING OG AVSLUTNING

4:2-18

1:3-14 ← Bønn

1:3, 1:12, 2:7, 3:15-17 ← Takk

2 Vær utholdende i bønn,
våk og be med takk til Gud!
3 Be også for oss,
at Gud må åpne en dør for Ordet
så vi kan forkynne Kristi mysterium,
det som jeg nå er i fengsel for.
4 Be om at jeg må tale slik jeg skal
når jeg gjør det kjent.

1:24 - 2:5 ← Mysteriet

1:24 - 2:5 ← Lidelse

5 Gå fram med visdom blant dem som står utenfor,
og bruk den dyrebare tiden godt.
6 La alt dere sier, være vennlig
og la det ha salt og kraft, så dere vet
hvordan dere skal svare hver enkelt.

1:9-10, 1:28, 2:3, 2:20-23, 3:16 ← Visdom

Satt fri?
Fil 1:12-18
- alle vet at det er pga Jesus
- andre har blitt mer frimodige til å forkynne

Apg 28:30-31 — Når han fikk en besøk

Leve rett, som det nye mennesket

Bruk øyeblikkene og mulighetene

Matt 5:13 — Ikke holde tilbake sannheten

Fatte Guds mysterium, som er Kristus (2:2)

7 **Tykikos** skal fortelle dere alt om hvordan jeg har det. Han er en kjær bror og trofast tjener og
medarbeider i Herren. 8 Jeg sender ham til dere for at dere skal få høre hvordan det er med oss,
og for at han skal gi dere trøst i hjertet. 9 Sammen med ham sender jeg **Onesimos**, vår trofaste og
kjære bror, som er en av deres egne. Disse to vil fortelle dere alt herfra. 10 **Aristarkos**, min
medfange, hilser dere. Det samme gjør **Markus**, Barnabas' fetter. Dere har fått beskjed om ham, ta
godt imot ham hvis han kommer til dere. 11 **Jesus**, som har tilnavnet Justus, hilser også. Disse tre
er de eneste omskårne som arbeider sammen med meg for Guds rike. De har vært til stor trøst for
meg. 12 **Epafras**, som er en av deres egne, hilser også. Han er en Kristi Jesu tjener og kjemper
alltid for dere i bønn. Han ber om at dere må bli stående fullkomne og fullt overbevist om hele
Guds vilje. 13 Jeg kan være vitne på at han strever og arbeider for dere og for dem som er i
Laodikea og Hierapolis. 14 **Lukas**, vår kjære lege, hilser dere, **Demas** også. 15 Hils våre søsken i
Laodikea, og **Nymfa** og menigheten som samles i hennes hus. 16 Når dette brevet er lest opp hos
dere, så sørg for at det også blir lest opp i menigheten i Laodikea, og at brevet fra Laodikea også
blir lest opp hos dere. 17 Si til **Arkippos**: Se til at du fullfører den tjenesten du har fått for Herren. 18
Jeg, Paulus, skriver denne hilsen med egen hånd. Glem ikke mine lenker! Nåden være med dere!

ÅPNE DØRER OG DYREBAR TID

1. Vi har i det siste blitt overrasket over vår sårbarhet og minnet om vår dødelighet. Hvordan bruker vi denne muligheten til å få Gud inn i bildet igjen i Vesten? Er det blitt åpnet noen dører for evangeliet som vi ikke har oppdaget?
2. Hvilke muligheter har du ellers i ditt liv til å snakke om evangeliet? Hva hindrer deg i å bruke disse sjansene?
3. Er du åndelig nok? (Ja!)